

Templomi lektori szolgálatom előtt azért fohászok, hogy az érdemtelenül rám bízott üzenetet ne én, hanem a Lélek tolmácsolja a hívek számára. A közelmúltban is ezzel a szándékkal olvastam fel a számomra legkedvesebb szentpáli tanítást, a szeretethimnuszot, ami a szokásosnál is mélyebben érintett, de az igazi „lecke” a ráadás volt, amit a miséző pap prédikációja bevezetésében kért tőlem. Nevezetesen, hogy ismételjem meg a felolvasást úgy, hogy a „szeretet” helyébe a nevemet mondom. Nagyon pironkodtam, bár amikor már az érzéseimről kellett számot adnom, azzal vágtam ki magam, hogy pap fiamra gondoltam (ő is Kálmán, ld. 1993.B), de valójában csak eszköz voltam a hívek előtt, hogy önmagukkal szembesüljenek. Valami hasonló indítéka lehetett e megtisztelő felkérésnek is, hogy magamról, ill. életem tanúságáról adjak számot ifjú és éltesebb diáktársaim előtt. Igazából két szó elég lenne: „köszönet és szolgálat”. Szívem szerint azokról beszélnék, akikre én büszke vagyok, de mivel nem ezt a „leckét” kaptam, megpróbálok legalább az „Úrban dicsekedni”.
Jöjj Szentlélek!

1957 őszén egy kis bakonyi bányatelepről, Ajkacsingervölgyből egyedül érkeztem Esztergomba. A Franka nem volt ismeretlen számomra, bátyám 1942-49-ig eminens diákja volt, büszke voltam rá és nyomába akartam lépni. Azt is szerettem volna kideríteni, hogy hetedikesként az akkor már államosított intézetből miért menekült nyugatra, de ez máig sem sikerült. Szüleim akkor (49-ben) elhatározták, hogy engem nem engednek Esztergomba. Aztán mégis. Nehéz időket éltünk, édesapám több évtizedes igazgatói múltjával, sok megaláztatással kísérve megtűrt tanító lett, de hűségesen szolgálta tovább az iskolát és a templomot (mindkettővel közös fedél alatt laktunk). Szigorú, de szívvel-lélekkel hivatásának élő tanár volt, diákjaiért és családjáért égő áldozatos élete számomra is igazi példa. 1957 a megtorlás éve volt, így nem volt nehéz összeraknom az atyák elejtett szavaiból, hogy ők mit élhettek át az ötvenes években.

Ezekről a szenvedésekről és az intézet létéért vívott küzdelmeikről akkor nagyon keveset tudtunk, arról pedig még kevesebbet, hogy milyen veszélyekkel járt ezeket felemlíteni. Néhány évvel később már ipari tanulóként egy volt tanárimra tett sértő megjegyzésre kibuggyant belőlem, hogy volt olyan nevelőm, aki többedmagával egy szűk vizes cellában fél téglán állt napokig a kommunisták börtönében. Teljesen ártatlanul. Elszólásom a helyi pártbizottság elé került, ahol egész családomat reakciónak bélyegezve deklarálták, hogy gondoskodni fognak „továbbtanulásomról”.

Erről majd később, most vissza a kollégiumi évekre. Soha nem szégyelltem kimondani, hogy ifjúkorom legszebb négy éve volt. Pedig nem volt felhőtlen. Életem első közepes osztályzatára (Jeromos atyánál ókori történelemből) még elsírtam magam, de az atya vigasztaló szavai („kisaranyos, lesz még rosszabb is”) kemény küzdelemre ösztönöztek, hogy felzárkózzak a jobb tanulók mellé. Első prefektusunk, Szabolcs atya katonás fegyelmezése, majd Géza atya elnéző atyai gondoskodása egyaránt mély nyomokat hagyott bennünk, értékes jellemekkel gazdagítva frankás diákseregünket, akikre méltán lehetünk büszkék. Ebben az osztályban lehettem a többség (bár nem volt $\frac{2}{3}$) bizalmából három éven át osztálytitkár, és az ezzel járó felelősségvállalás, őrlődés a génjeimben hordozott tiszteletudat és betyárbecsület között bizony nem volt hálás feladat.

Mitől volt „mégis” olyan szép az a négy év? Kiváló tanárainktól, ünnepeinktől, szavaló-, és népdal-versenyekinktől, színdarabjainktól, országjárásainktól, a kirándulásoktól és nyári táborozásoktól, a kimagasló sportsikereinktől, és sorolhatnám még hosszasan felejthetetlen élményeinket. A sportsikerek különösen mély nyomokat hagytak bennem. Fantasztikus tornászaink, kosarasaink és focistáink taroltak a megyében, sőt országos versenyeken is. Nagyon büszke volt rájuk mindenki, én is, csak a címeres mezükért irigykedtem egy kicsit. Keki tanár úr belőlem is tornászt akart faragni (még kardlappal is), de én ellenálltam, mert beleszerettem az atlétikába. Kiszökdöstem a tornaóráról, a hajnali „csukló”-k előtt pedig már az udvaron verdestem a magasugró lécet. Ebből harmadikra csak

kijött egy megyei bajnoki cím a szerény 170 cm-rel, de az igazi dicséret a tanár úrtól jött: „Látjátok, ha valaki még a kardlapnak is ellenáll, eléri, amiért megdolgozott”. Az érettségit követő diákéveimben is a sport enyhítette a küzdelmeimet, amiből kijutott ipari tanulóként és egyetemistaként is. Az első felvételi vizsgámat még különbizottság előtt tettem, ahol csak egyházi gimnáziumok növendékei versenyeztek egy-egy „kegy-helyért”. Szakmunkás tanulmányaimat követően – amelyek nem váltak káromra – megküzdhettem a villamosmérnöki diplomáért is, ami aztán harminc éven keresztül kijelölte a munkás pályafutásom. A „világ teremtésében” szerény eredményekkel dicsekedhetek, de néhány alkotásom talán muzeális tárgy lesz valaha. A csillebérci kutató-atomreaktor mellett huszonöt éven át dolgoztam, és a látogatóknak már biztosan nem mondják el, hogy ki és mivel játszott döntő szerepet a húsz éve működő reaktorvédelmi biztonsági rendszer létrejöttében, de számomra ajándék volt, hogy kreativitásomat és felelősségtudatomat olyan területen kamatoztathattam, ahol az „emberi tényező” minden más szempontot felülír.

Ezen időszakban azonban „főállás”-ban családapá voltam, és akikre „magvetőként” nagy hálával, és bizalommal tekintek, az a feleségem (immár negyven éve az egyetlen) és öt gyermekem, akik velem együtt még növekedhetnek Isten és emberek előtt, de számomra a legnagyobb ajándék, hogy ezt „mégis” egy családban élhetjük meg. És itt szeretném megismételni, amit egyik koszorúzási beszédemben nagy elődeinkre hivatkozva mondtam: „Jövönk záloga a megújult család, amely a tisztán várt és hűségben megélt szentségi házasságokban válhat valóra.” Egy öregdiáktól hallottam még esztergomi éveim alatt: „Fiúk higgyétek el, ennél nagyobb ajándékot nem tartogat számotokra az élet!” Engem akkor ez nagyon megérintett, és az öreg templom csendjében sokat imádkoztam ezért az ajándékért. Ma őszintén vallom, hogy minden ezért hozott áldozattal együtt igazolva látom e tanúságot.

Kissé elkanyarodtam „munka beszámolómtól”, de ha idáig olvastátok, már akár abba is hagyhatjátok. Pedig néhány „mellékállásom”-ról még szeretnék szólni. Egyik a „templom” szolgálata, értve alatta mind a „hely”, mind a „közösség” építését. Az intenzív templomi szolgálat már háromgyerekes családként Zugligetben várt ránk a 70-es évek végétől. Úgy gondoltuk, hogy felnövekvő gyerekeink számára az Isten közelében kell otthont teremtenünk, és ehhez kiváló tanítót és élő közösséget kaptunk Kozma Imre atya és fiatal házas tanítványai körében. Első nekifutásra a gyönyörű templomot szedtük szét és újítottuk meg az „otthonteremtés” jegyében. Kétkezi munkámnak is sok-sok nyoma maradt a templomban, a hittantermektől a világítás rekonstrukciójáig (bár a muzeális tárgy valószínűleg az a ma is használt, a konyhaasztalom sarkán bütykölt vetítő-mozgató mechanika és ernyő lesz, amelyre szerintem először vetítettünk hátulról énekszövegeket a 80-as évek elején), de az igazi szolgálat a sokéves hitoktatás, nyári táborok és a rengeteg családi programban való aktív részvételünk volt. A „gyümölcsök” a mai fiatal családok és papi szerzetesi hivatások emlékeztetnek a „vízpartra ültetett fa” gyökereire.

Már nyugdíjasként kapcsolódhattam be néhány évre a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet „Családokért” programjába. A folytatás sajnos elmaradt, a „család” még az intézet, sőt a háttér-minisztérium nevéből is eltűnt, de én kaptam még egy nem várt lehetőséget a jogutód pályázatkezelő intézményben. Egy esztendeig dolgoztam a több száz fiatal foglalkoztató cégnél kicsit „nagypapaként”, de oly sok figyelmességet, kedvességet kaptam ezért viszonzásul, hogy a mai felnövekvő nemzedék iránti bizalommal fejezhettem be aktív pályafutásom. A mellékelt karikatúrámot búcsúajándékkul ők készítették.

És még mindig van miért naponta hálát adnom a Mindenhatónak a szolgálat lehetőségéért, elsősorban nagyon aktív, szépen gyarapodó családom felé (feleségem, aki hírében a PPKE színeiben már Esztergomban is megelőzött, de világot járt fiaimra és három lányomra is van miért büszkének lennem, a hét unokám pedig „hab a tortán”). Hűségesen látogatom öregdiák-összejöveteleinket abban bízva, hogy van még mit tovább adnunk a jövő

nemzedékének, az utóbbi néhány évben pedig az Alpha evangelizáció állít új és új kihívások elé az Isten Országának szolgálatában.

A feltámadás örömhírében osztozva kívánok a Franka Lap minden olvasójának áldott, kegyelmekben gazdag húsvéti ünnepeket!

Nyéky Kálmán (1961/R)